

REFERAT AF ORDINÆRT VIRKSOMHEDSMØDE I NAVIAIR

Den 11. april 2024 blev der afholdt ordinært virksomhedsmøde i Naviair (CVR-nr. 26 05 97 63) på virksomhedens adresse, Naviair Allé 1, 2770 Kastrup.

Den Danske Stat var repræsenteret ved Departementschef Jacob Heinsen, selskabsdirektør Michael Birch, samt afdelingschef Merete Godvin Jensen.

Fra Rigsrevisionen deltog kontorchef Søren Vadskjær Skyum og fuldmægtig Ghaffar Hassan.

Til stede var bestyrelsesformand Flemming Jensen, næstformand for bestyrelsen Per Møller Jensen, bestyrelsesmedlemmerne Jørgen Martin Meyer, Anne Charlotte Mark, Pernille Dahlgaard og Ellen Thrane Nørby, samt medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem Flemming Kim Hansen, administrerende direktør Anders Rex, viceadministrerende direktør og CFO Mads Kvist Eriksen, COO Thorsten Elkjær og chefjurist Sigurd Slot Jacobsen, samt statsautoriseret revisor Lars Hillebrand (Deloitte), statsautoriseret revisor Thomas Holm Christensen og advokat Tomas Ilsøe Andersen (Kammeradvokaten).

Virksomhedsmødet var åbent for pressen.

Dagsordenen var:

1. Udpegning af dirigent
2. Bestyrelsens mundtlige beretning om Naviairs virksomhed i det forløbne år
3. Forelæggelse af årsrapport med revisionspåtegning til godkendelse
4. Beslutning om anvendelse af overskud eller dækning af underskud i henhold til den godkendte årsrapport, herunder fastsættelse af eventuelt udbytte
5. Bestyrelsens orientering om forventede væsentlige tiltag af politisk eller økonomisk interesse i det kommende år, samt en orientering om bestyrelsens forventninger til resultaterne for de kommende år
6. Eventuelle forslag fra transportministeren eller bestyrelsen
7. Fastsættelse af bestyrelsens vederlag
8. Valg af medlemmer til bestyrelsen, herunder formand og næstformand, samt orientering om bestyrelseskandidaters erhvervsmæssige baggrund og ledelseshverv i danske og udenlandske virksomheder
9. Valg af den statsautoriserede revisor
10. Eventuelt

Ad 1. Udpegning af dirigent

Til dirigent valgtes advokat Tomas Ilsøe Andersen.

Dirigenten gennemgik indkaldelsen med dagsorden vedlagt årsrapport. Der var ingen kommentarer til dagsordenen. Dirigenten konstaterede, at virksomhedsmødet var lovligt indkaldt og beslutningsdygtigt.

Ad 2. Bestyrelsens mundtlige beretning om Naviairs virksomhed i det forløbne år

Formanden aflagde følgende beretning om Naviairs virksomhed i det forløbne år:

"Tak for ordet og velkommen til alle. Jeg vil lægge ud med en redegørelse for årets resultat samt status på driften, herunder sikkerhed og trafik og større projekter. Afslutningsvis vil jeg vende blikket fremad mod 2024.

Årets resultat

Årets resultat blev et overskud på 20,6 mio. kr. efter skat mod et overskud på 34,5 mio. kr. i 2022. Frem til december var forventningen et underskud på 20-30 mio. kr., hvilket særligt skyldtes øgede personaleomkostninger som følge af aftalen med flyveledernes faglige organisation, DATCA.

At resultatet blev et overskud på 20,6 mio. kr., beror på den politiske aftale om Grøn Luftfart, der blev indgået i december 2023. Aftalen indeholder midler til dækning af to områder, der tidligere har været underfinansierede. Det drejer sig om varetagelsen af interne flyvninger i Grønland og afgiftsfritagne flyvninger i dansk luftrum.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at sige tak til ministeriet for at have igangsat analysen af områderne tilbage i 2021. Med aftalen er der sikret sammenhæng mellem økonomien og opgavevaretagelsen på de to områder frem til og med 2030.

Udover den politiske aftale har lavere driftsomkostninger end budgetteret bidraget til overskuddet i 2023.

Drift, kapacitet og sikkerhed

Naviairs kerneydelse er at levere sikker og effektiv trafikstyring uden væsentlige forsinkelser til brugere af luftrummet, og det har Naviair leveret på i mange år. Derfor var 2023 et meget atypisk år. Foråret og første del af sommeren var præget af forsinkelser både på en route-trafikken og i Københavns Lufthavn, hvilket påførte passagerer og flyselskaber store gener.

Forsinkelserne skyldtes især mangel på flyveledere i tårn- og indflyvningskontrollen i København. Driften blev stabiliseret, efter at Naviair og DATCA indgik en aftale i juni måned.

Naviair er underlagt den europæiske præstationsordning, som fastlægger krav til kapacitet og dermed en grænse for, hvor forsinket et fly i gennemsnit må være. I 2023 har Naviair ikke levet op til kravene for kapacitetsmålene på en route og Københavns Lufthavn. For sidstnævnte følger en bod på ca. 0,9 mio. kr., som skal betales tilbage til brugerne.

I hele 2023 er der leveret et højt sikkerhedsniveau – med en enkelt B-hændelse i Københavns Lufthavn, hvor to fly kom for tæt på hinanden i udflyvningen – dog uden at det førte til en farlig situation.

Den tekniske drift har gennem året været tilfredsstillende med opetider på de tekniske systemer på over målet på 99,9 pct.

Trafikudvikling i 2023

Flytrafikken er steget i 2023 både på en route og i de største danske lufthavne, Københavns Lufthavn og Billund Lufthavn. Sammenlignet med 2022 ses en stigning på en route-trafik i dansk luftrum på 10,8 pct., hvilket svarer til 83,5 pct. af niveauet i 2019 – altså før COVID19.

Det er positivt, at trafikken fortsætter med at stige, og rejselysten er tilbage. Dog ser vi et ændret trafikmønster siden COVID19, som er drevet af flere fritidsrejsende. Det betyder flere peaks i trafikken hen over året og særligt i ferieperioder og weekender, hvilket rykker ved de trafikmønstre, som Naviair tidligere har planlagt ud fra.

Den europæiske præstationsordning fastlægger miljøkrav for horisontal flyveeffektivitet. Danmark har i 2023 indtaget en tredjeplads blandt EUROCONTROLS 41 medlemslande i forhold til at sikre fly den mest direkte rute. På trods af den flotte placering ligger Naviair lige under målet på 98,86 pct. med et samlet resultat på 98,56 pct. for året.

Den manglede målopfyldelse skal ses i sammenhæng med driftsudfordringerne i Københavns Lufthavn, hvor trafikken bl.a. blev afviklet med brug af holding.

I de første måneder af 2024 ligger Naviair over målet og har desuden skiftet tredjepladsen ud med den andenplads, hvilket er positivt.

Opbygning af kapacitet

En af de vigtigste opgaver i 2023 har været opbygning af kapacitet og investering i ressourcer. For at sikre et Naviair i balance, er der behov for at rekruttere, uddanne og fastholde det rette antal flyveledere, teknikere, IT- og administrative medarbejdere i de kommende år.

Naviair har udarbejdet en plan for opbygning af øget robusthed. Planen danner også grundlag for indmeldingen af forventet omkostningsniveau til Europa-Kommissionen for den fjerde referenceperiode for 2025-2029 – også kaldet RP4. I efteråret 2024 vil Naviair melde den endelige præstationsplan ind med mål for sikkerhed, miljø, kapacitet og omkostningseffektivitet. Den endelige godkendelse af planen forventes at ske primo 2025.

Med en godkendt præstationsplan vil rammerne for Naviairs økonomi være fastlagt frem til og med 2029.

Større projekter i 2023

Naviairs nuværende Air Traffic Management-system (ATM-system), TopSky, skal opgraderes inden 2030, hvilket kræver en større investering. I 2023 har vi analyseret mulige veje frem og besluttet at foretage opgraderingen inden for det nuværende COOPANS-samarbejde, som Danmark indgår i sammen med fem andre lande. Kontraktforhandlingerne mellem COOPANS og leverandøren Thales blev afsluttet i starten af 2024, og de indledende programaktiviteter er igangsat.

Opgraderingen bliver en stor og vigtig opgave i de kommende år og vil give Naviair et effektivt og fremtidssikret ATM-system.

I 2022 anmodede Transportministeriet Naviair om at undersøge muligheder og konsekvenser ved, at Kongeriget overtager kontrollen med det øvre luftrum i Grønland fra 2031. Naviair har på den baggrund gennemført et forprojekt, som indeholder en analyse af, hvordan opgaven vil kunne løses, herunder mulig tidsplan, organisering og risici. Derudover er der udarbejdet en finansiel analyse.

Naviairs arbejde med bæredygtighed

Luftfarten er en vigtig transportform, der binder Danmark sammen – også med resten af verden. I fremtiden skal klimabelastningen ved flyrejser være væsentlig mindre end i dag – til glæde for branchen, de rejsende og samfundet som helhed.

Naviair arbejder for at fremme bæredygtig luftfart og understøtte branchens mål om at være CO₂-neutral i 2050. Det gør vi ved at sikre flyene den mest direkte ruteføring samt brændstoføkonomiske flyvehøjder.

I samarbejde med Københavns Lufthavn blev der i slutningen af 2022 indført nye procedurer for start og landinger i lufthavnen for at reducere flyenes brændstofforbrug. Der er taget godt imod de nye procedurer, og i 2024 vil Naviair arbejde videre med implementeringen i det daglige samarbejde mellem flyveledere og piloter.

Udover at minimere klimabelastningen i samarbejde med branchen, har Naviair en plan for at reducere CO₂-udledning fra egen drift med 70 pct. i 2030 – dvs. scope 1 og 2. I 2023 har Naviair nedbragt CO₂-aftrykket i scope 1 og 2 med 17 pct. i forhold til 2022.

I 2024 vil Naviair bl.a. etablere flere solcelleanlæg, etablere varmepumper, så spildvarme fra serverrum kan udnyttes til opvarmning og energioptimere ventilationsanlæg. Alt sammen tiltag, der skal medvirke til at reducere Naviairs CO₂-udledning yderligere.

Forventninger til 2024

I 2024 forventer Naviair et økonomisk underskud på ca. 50 mio. kr. efter skat. Underskuddet skyldes særligt Naviairs plan om at sikre øget robusthed og derved øgede udgifter til uddannelse og rekruttering af flere flyveledere.

Som jeg tidligere har nævnt, er de øgede udgifter til uddannelse og rekruttering lagt til grund for Naviairs indmelding af forventede omkostninger fra 2025-2029 til Europa-Kommissionen. Vi forventer, at udgifterne fra 2025 og frem dermed kan finansieres gennem et øget indtægtsgrundlag.

Med planen for øget robusthed opnås en bedre robusthed i 2025. I 2024 vil mangler blive dækket af midlertidige tiltag, herunder interne rokeringer og fastholdelse af seniorer. Derudover vil der være behov for at planlægge med ekstravagter.

Naviairs gæld, som opstod som følge af COVID-19, forventes i 2024 forøget med ca. 80 mio. kr. i forhold til 2023. Naviairs nedbringelse af gælden afhænger af Europa-Kommissionens fastlæggelse af størrelsen på det tilladte indtægtsgrundlag i RP4-perioden. Ved godkendelse af Naviairs indmeldte omkostningsniveau forventes gælden nedbragt i 2028.

Flytrafikken forventes at fortsætte med at stige til 91-95 pct. af niveauet fra 2019. Trafikmønstret med en højere andel trafik i ferieperioder og en lavere andel trafik i hverdage forventes at fortsætte.

Afslutning

Naviair har i 2023 sagt velkommen til to nye direktører: Anders Rex som administrerende direktør og Jimmi Hartvig Iversen som ny teknisk direktør. Med deres baggrunde fra henholdsvis Flyvevåbnet og Københavns Lufthavn, kommer de med mange gode kompetencer og erfaringer, som kan medvirke til at udvikle Naviair i den rigtige retning. Jeg vil gerne byde dem begge velkommen og ser frem til et fortsat godt og konstruktivt samarbejde.

Afslutningsvis vil jeg gerne takke Naviairs medarbejdere for en stor og engageret indsats i et noget atypisk år. Der har været stillet mange krav til medarbejderne i perioden. Med planen for et mere robust Naviair, har vi også fokus på at øge medarbejdertilfredsheden og trivlsen i Naviair.

Jeg vil også benytte lejligheden til at sige tak til vores ejer, Transportministeriet, for stor opbakning og et altid stærkt engagement til fordel for Naviair og den rolle, vi spiller for det danske samfund. I det forgangne år har vi fået nyt revisionselskab i form af Deloitte, som jeg gerne vil takke for et rigtig godt samarbejde. Også tak til Rigsrevisionen for det gode samarbejde.

Og endelig naturligvis tak til bestyrelsen for jeres indsats. Vi har allerede taget hul på vores møderække i 2024, og jeg ser frem til det videre samarbejde."

Beretningen blev taget til efterretning, idet Departementschef Jacob Heinsen benyttede lejligheden til at meddele en tak til virksomheden. Det har været et usædvanligt år, hvor ministeriet har været mere engageret i virksomhedens forhold end normalt, men ministeriet vil gerne udtrykke glæde ved, at der blev fundet løsninger på de bevillingsfinansierede udgifter. Virksomhedens drift viser, at man kommer bedre ud af 2023, end da man gik ind i det. Det har selvfølgelig givet anledning til nogle af de problemstillinger, som formanden nævnte i sin beretning, og derfor skal der fra ministeriets side lyde en tak for, at der blev fundet løsninger på udfordringerne. Takken rettes til både bestyrelsen, ledelsen og medarbejderne.

Ad 3. Forelæggelse af årsrapport med revisionspåtegning til godkendelse

Formanden forelagde årsrapporten med revisionspåtegning uden forbehold og udtalte:

"Udover det jeg netop har nævnt i min beretning, vil jeg foreslå, at vi tager et kig på Hoved- og Nøgletallene på side 9 i Årsrapporten:

Jeg vil indledningsvis gøre opmærksom på, at Naviair har aflagt årsrapport for både koncern og modervirksomhed siden stiftelsen af det 100 pct. ejede datterselskab, Naviair Surveillance A/S i 2014.

a) Resultatopgørelsen

Som I kan se, udgjorde nettoomsætningen 1.036,7 mio. kr. (mod 960,5 mio. kr. i seneste regnskabsår).

Årets resultat udgjorde et overskud på 20,6 mio. kr. (mod et overskud på 34,5 mio. kr. i seneste regnskabsår).

b) Balancen

Hvis vi kigger på balancen, så udgjorde den samlede balancesum pr. 31. december 2023 2.491,4 mio. kr. (mod 2.425,7 mio. kr. i seneste regnskabsår). Af det beløb udgjorde anlægsaktiverne 1.275,4 mio. kr. (mod 1.285,3 mio. kr. i seneste regnskabsår).

Egenkapitalen udgjorde 1.131,1 mio. kr. (mod 1.114,9 mio. kr. i seneste regnskabsår).

c) Soliditetsgraden

Soliditetsgraden, eksklusiv den ansvarlige lånekapital, udgjorde 45,4 (mod 46,0 i seneste regnskabsår) og inklusiv den ansvarlige lånekapital 53,4 (mod 54,2 i seneste regnskabsår).

d) Revisionspåtegning

Revisorerne har afgivet en såkaldt "ren" revisionspåtegning, dvs. at årsregnskabet for 2023 er forsynet med en revisionspåtegning uden forbehold eller andre forpligtelser.

Årsrapporten blev godkendt og underskrevet i forlængelse af bestyrelsens møde den 7. marts 2024."

Årsrapporten for 2020 blev godkendt.

Med modtagelsen af revisorerklæring og ledelsens regnskabserklæring, har Transportministeriet forstået, at kravene som angivet i aktstykket om anvendelse af genudlånet, er opfyldt.

Ad 4. Beslutning om anvendelse af overskud eller dækning af underskud i henhold til den godkendte årsrapport, herunder fastsættelse af eventuelt udbytte

Bestyrelsen indstillede, at årets overskud overføres til næste regnskabsår ved indregning i overført resultat.

Bestyrelsens indstilling blev godkendt.

Ad 5. Bestyrelsens orientering om forventede væsentlige tiltag af politisk eller økonomisk interesse i det kommende år, samt en orientering om bestyrelsens forventninger til resultaterne for de kommende år

Formanden henviste til beretningen, jf. ovenfor pkt. 2.

Orienteringen blev herefter taget til efterretning.

Ad 6. Eventuelle forslag fra transportministeren eller bestyrelsen

Der var ikke fremkommet forslag fra transportministeren eller bestyrelsen.

Ad 7. Fastsættelse af bestyrelsens vederlag

Bestyrelsen foreslog, at vederlaget fastsættes til 475.636 kr. for formanden, 328.364 kr. for næstformanden og 152.727 kr. for et menigt medlem.

Forslaget blev godkendt.

For medlemmer af revisionsudvalget er der for formanden og det menige medlem fastsat et honorar på henholdsvis 60 pct. og 30 pct. af vederlaget for menige bestyrelsesmedlemmer.

Ad 8. Valg af medlemmer til bestyrelsen, herunder formand og næstformand, samt orientering om bestyrelseskandidaters erhvervsmæssige baggrund og ledelseshverv i danske og udenlandske virksomheder

Ingen af de ministervalgte bestyrelsesmedlemmer – Flemming Jensen (formand), Per Møller Jensen (næstformand), Jørgen Martin Meyer, Anne Charlotte Mark, Pernille Dahlgaard og Ellen Trane Nørby – er på valg i år.

De er alle på valg ved næste års ordinære virksomhedsmøde i 2025 (ved udløb af deres 2-årsperiode).

Der har heller ikke i perioden siden sidste virksomhedsmøde været medarbejdervalg til bestyrelsen. Esben Jean-Pierre Blum, Flemming Kim Hansen og Casper Kamp Ransborg sidder således i bestyrelsen frem til 2027 (ved udløb af deres 4-årsperiode).

Ad 9. Valg af den statsautoriserede revisor

Bestyrelsen har indstillet, at Deloitte genudpeges som statsautoriseret revisor.

Forslaget blev vedtaget.

Naviair revideres desuden af Rigsrevisionen.

Ad 10. Eventuelt

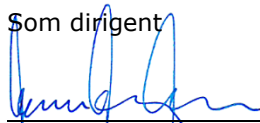
Der var ikke bemærkninger under punktet.

Formanden takkede for ordene og for fremmødet.

--oo0oo--

Virksomhedsmødet blev herefter hævet.

Som dirigent

Tomas Iisøe Andersen
Partner, Advokat (H)